

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

(Utgitt av Norsk Filatelistforbund)

REDAKTØR: BJØRN MELBYE — Postboks 875 — OSLO

Forretningsfører: O.r.sakfører Leiv A. Brecke — Torggt. 1, Oslo.

NR. 1	JANUAR 1957	16. ÅRG.

INNHold

Filатели — frimerkesamling	1	Ahmed renvasker seg, av Ernest A. Kehr ...	8
Norgeskatalogen 1957, av Eivind Wirsching	2	Norgeskatalogen nr. 53, plate VII	
For spesialsamleren	3	av Herbert Mowinckel	9
Skilling og Øre Posthorn-merkene,		Kataloger	15
av Carl H. Werenskiold	4	Nyheter	16
Meddelelser fra Poststyret	6	Møtereferater fra forbundsklubbene	19

FILATELI — FRIMERKESAMLING

I nr. 11/56 av NFT er herr C. H. W. ute med et forsøk på å definere begrepet Filatelist kontra Frimerkesamler. Jeg vil til late meg å komme med en del bemerkninger til dette inserat, selv om jeg har en mistanke om at redaktøren har tatt det inn for å skaffe litt blest omkring dette gamle diskusjonstema.

Først vil jeg si fra at jeg ikke på noen måte føler meg støtt eller fornærmet på grunn av C. H. W.'s mer eller mindre vellykte definisjon. Og heller ikke aspirerer jeg til titelen Filatelist i den mening artikkelens forfatter legger i begrepet.

I C. H. W.'s innlegg er det lite nytt. Det er vesentlig den gamle leksen om historikk ang. postbefordringen, samt kjennskap til stempelmerkene som er det saliggjørende. Har en noe greie på disse ting, da er en filatelist!

Jeg skal sitere fra C. H. W.'s innlegg: — — Filatelist: En som samler frimerker og/eller andre liknende trykksaker vedrørende statlig eller privat reglementert postbefordring. — —

Etter dette er det altså ikke nødvendig å eie ett frimerke, bare en har noen trykksaker som omhandler ovenfor nevnte emner, og naturligvis da helst kunne ramse opp en del historikk om samme.

Ærlig talt, er ikke dette litt ut på viddene? Jeg mener at en er kommet atskillig langt bort fra det primære i saken, nemlig *frimerkene*. Jeg skal ikke komme inn på hva en slik gransker kunne tituleres med, men *filatelist* i ordets rette betydning er han neppe.

La meg nå få lov til å spørre: *Hvorfor* skal ordet Filatelist og Filатели absolutt defineres?

GODT NYTT ÅR

ønskes alle våre forbindelser

Red.

Fra gammelt av har vi lest om ordets betydning både i NFT og andre blad, og ved å slå opp i et leksikon vil en også få en peiling på hva det betyr.

Jeg vet ikke når eller hvor, eller av hvem ordet *Filateli* er laget, men trolig er det såpass lenge siden at alt dette krimskramset omkring frimerkene neppe var på tale. Kan for eksempel noen si meg hvilken forbindelse stempelmerkene har med postbefordringen og frimerkene? Det måtte da være en viss likhet i utseende og fremstillingsmåte. Posthistorikk fra før og etter frimerkenes oppfinnelse kan vel til en viss grad være interessant nok, men vil neppe komme direkte inn under frimerkesamling. Det kan ha sin misjon som utfylling o. l., og vil noen ta slikt med i sine samlinger, er det antagelig tillatt. Men å påstå at slikt alene kan være *filateli*, det må vel være vel drøyt.

Begrepet *Filateli* og *Filatelist* er definert så godt en gang for alle, at noen forbedring skulle være helt unødvendig. Hvis d'herrer granskere, spesialister og studiesamlere absolutt vil ha en tittel som hever dem over massen, bør de være så fintfølende at de finner en god og velklingen-

de betegnelse som dekker deres spesielle områder. Det er ikke pent å tilegne seg vår felles-betegnelse.

C. H. W. utfordrer leserne til å komme med forbedringer til sin definisjon, og da saklig og uten krigserklæringer. Om dette skal forstås slik at en ikke har lov til å komme med andre meninger, er vel lite trolig. I hvert fall er det lite å høre fra den menige skare i saker som denne, men det er sikkert mange som er enig med meg i min kritikk.

Jeg vil hermed utfordre C. H. W. og hans meningsfeller til å komme med nærmere forklaring om det grunnlag de bygger sine definisjoner på. Det er ikke nok bare å fremholde *sin* mening uten å ha noe å fare med. Særlig når det gjelder et spørsmål som angår oss alle. Det er heller ikke nok å henvise til en eller flere kjente samlere som hevder det samme.

Dette er ingen krigserklæring, men vi menige samlere ville like å få kortene lagt på bordet. Vi forlanger kjensgjerninger og historiske data om hvor og når en er blitt enig om å sette begrepet *Filateli* under debatt, for å definere det i den ene eller andre retning. *«Argus».*

NORGESKATALOGEN 1957

Av Eivind Wirsching.

Norgeskatalogen har i år et lite jubileum i og med at den foreligger i sin 15. utgave. Sammenlignet med 1. utgave som forelå i 1929, er den blitt en hel liten bok på 110 sider, med en økning i opplysninger om frimerkene som er mange ganger større enn utvidelsen av sideantallet skulle tilsi. (1929-utgaven var på 33 sider pluss 4 plansjer.) Det eneste den første hadde og som den siste mangler, er priser på de første merkene på brev. Noe vi nok savner alle sammen. Det største skille mellom utgavene oppdager en imidlertid ved å studere typetegningene. De klare, tydelige klisjeene i 1957-utgaven dukket først opp i 1943 (1944-utgaven). En sammenligning mellom katalogen for 1943 og 1944 faller så sterkt ut til fordel for den sistnevnte, at en uvilkårlig spør seg selv hvem av den daværende redaksjonskomité som har ansvaret (æren) av den store forandringen. Norgeskatalogens 8. utgave som så dagens

lys høsten 1943, markerer nemlig et større sprang fram mot den moderne og tidsmessige håndboken vi kjenner så godt, enn noen av de tidligere utgavene.

Men la oss komme til saken.

Det første som slår en når en blader i den nye utgaven, er den forholdsvis store stigning i prisene på mange av merkene. På bakgrunn av kronens stadig synkende kjøpekraft var det vel ikke annet å vente. Men en stigning fra 40 til 60 kroner for nr. 1's vedkommende kommer vel som et sjokk på mange samlere, helst dem som ikke har merket.

Ellers fremtrer katalogen i samme format og utstyr som 1955-utgaven. Nytt av året er «Fortegnelse over de mest kjente varianter» og en oversikt over «Frimerkeheftene». Hva den første angår, skal jeg ikke si hverken godt eller ondt. Dertil er det hele for nytt. Dog vil jeg bemerke at der er ført opp forbausende mange opp-

graveringer, dessuten bør en helst være orientert mot nord når en skal studere listen. Jfr. n.v., s.ø., osv. Men den kommer sikkert til å bli sterkt bearbeidet i årene framover. Når det gjelder fortegnelsen over Frimerkeheftene, vil jeg gjøre oppmerksom på at det i Innholdsfortegnelsen (side 110) står «heftemerker». Og det var vel det samlerne hadde hatt interesse av i første rekke, nemlig en vurdering av de *utaggede* heftemerke nr. 99, 100, 102, 103 og 145.

Ved nærmere gjennomgåelse vil en finne en del feil og unøyaktigheter. Jeg vil her peke på et par ting som etter min mening bør endres.

Nr. 49 og 55, 1 øre og 25 øre 20 mm har angitt «2 plateoppsetninger». Så vidt meg bekjent er *alle* merkene i denne utgaven trykt fra dobbeltplater, dvs. at det er trykt 2 ark à 100 merker i én operasjon. Betegnelsen plateoppsetning bør derfor reserveres for de platene hvor det virkelig er påvist flere plateoppsetninger. Nr. 51 pl. III, 52 pl. II, 53 pl. II og III, og nr. 54 pl. I og II. En fast terminologi er absolutt nødvendig dersom en skal kunne finne ut av de mange og vanskelige problemer en spesialsamler av norske frimerker blir stillet overfor.

Nr. 53 pl. VII er ifølge NFT nr. 3 1955, side 46/56, kjent oppgravert i kronen. Det gjelder både type 1 og 2. Hvorfor underlå denne opplysning?

At 15 øre Wings for Norway er tagget 12, er vel og bra, men noe som er vel så interessant er at det i dette tilfelle er benyttet linjetagging, i motsetning til alle andre norske merker, som er kamtagget. Når det gjelder Kong Haakon-merkene nr. 411 og 412, så har disse gått 2 ganger gjennom trykkmaskinen. Det er kanskje vel mye å si at de er trykt i to farger, men det er ikke uvanlig å se en forskyvning i den lyse (bunnfargen) og den mørke fargen.

Det er ellers gledelig å konstatere at utgivelsesdagen for 25 øre Kong Haakon 75 år (nr. 371) og UPU-merkene er korrigert. Men fremdeles blir mannen på 30 øre Olympiade kalt hoppløper. Det er da en skihopper vi har for oss?

Katalogkomiteen forutsetter på side 11 at nr. 1 skal ha en marg på minimum 1½ mm på *alle* sider. Dette er et hårdt krav, men forståelig på bakgrunn av de noterte priser. Opplysningen burde imidlertid ha stått på side 13 med uthevet trykk. Som det er nå, er jeg redd det vil bli forlangt toppriser for temmelig snauklippede eksemplarer.

Ja, dette var noen refleksjoner i forbindelse med Norgeskatalogen. Jeg håper bare at Redaksjonskomiteen er oppmerksom på at disse bemerkningene ikke kan endre det inntrykk av pålitelighet og kunnskap en får inntrykk av ved å blade i den. Kort sagt: Oslo Filatelistklubb har all ære av katalogen.

FOR SPESIALSAMLEREN

STEMPLER

Fortegnelsen over kjente én-rings datumstempler på Norge nr. 4 i vår stempelkatalog må være meget mangelfull. I nr. 11/1956 nevnes som nye *Haa, Tanen* og *Saude*, og i «Frimerke-Kontakt» nr. 7: *Davigen* og *Røken*. Selv har jeg funnet følgende: *Bolsø, Bø i Vest., Holen, Rindal, Sel, Veø, Volden* og *Mosterhavn*.

Det er jo sannsynlig at alle stempler utsendt 1859 er brukt på nr. 4, som ble utsendt desember 1856, og sikkert var i bruk etterat nr. 8 ble levert i januar 1864, altså en periode på hele fem år.

Derimot er det merkelig med *Saude*-stempelet i to typer. *Saude i Telemark* fikk stempel i 1859, to-ring stempel i 1885,

og i 1893 ble navnet endret til Akkerhaugen. *Saude i Ryfylke* ble opprettet 1/9 1866 og fikk to-ring stempel i 1882. Det er litt rart at et postkontor var uten stempel i 16 år. Er det ikke sannsynlig at det fikk stempel da det ble opprettet og at man dermed har forklaringen på de to typer?

H. Bugge.

*

I tillegg til de ovenfor nevnte kan ytterligere tilføyes følgende:

Bjørnør, stor stenskrift, ca. 3½ mm, datert 12/4 1859. Datoen er tilføyet med blekk. Eier, herr *Leif Sættem*, Molde, med hvis tillatelse vi gir disse opplysning-

ger, er av den mening at stempelet kan ha blitt ødelagt ganske snart etterat det var tatt i bruk, den skrevne datoangivelse kan tyde på litt av hvert, og at dette (ødeleggelsen) kan være årsaken til at stempelet er så vidt sjeldent på nr. 4. Denne teori har meget for seg, men stedet var vel heller ikke så stort for 100 år siden. Bjørnør fikk som kjent stempel i 1859.

Maaren (opplysning i Frimerke-Kontakt), *Horten* 58, *Hølen* 48, *Kautokeino* (23/10-61), *Kjelvig*, *Kongsvinger* 48, *Namsos* 48, *Nordland* 58, *Røraas* 48, *Sunde*, *Thronhjelm* (ant.) 65, *Tønsberg* (ant.) 63 og *Tvedestrand* (ant.) 60.

Fargede stempler på røde merker:

En-rings: Berg jernbanestasjon (*blått*), Kirkebø (*fiolett*), Kaafjord (på 3 skill 72, *blått*).

Hullstempler: Soknedalen (*blått*).

To-rings: Filtvedt (*blått*), Fister (*fiolett*), Korsund (*fiolett*), Os i Østerdalen (*fiolett*), Stalheim (*fiolett*), Tonsaasen (*fiolett*), Tretten (*grønt*), Østtorpen (*blått*).

Schweizer: Indhitteren (*fiolett*).

Disse kommer foreløpig i tillegg til de i stempelkatalogen nevnte.

Samlere som er i besittelse av andre, hittil ikke nevnte, bes vennligst å sende melding herom til redaktøren, slik at de kan bli gjort kjent for de interesserte lesere.

Red.

The Editor,
«Norsk Filatelistisk Tidsskrift»,
Dear Sir,

I have just received a copy of the Article, «The Preadhesive Markings of Christiania (Oslo)» by G. P. Grabfield and Henrik Thrap-Meyer, reprinted from the Twenty first American Philatelic Congress Book of October 1955.

In this article it is stated that there is a mystery regarding the dater stamp of Christiania for the year 1847 and that as far as the authors are concerned they cannot find anyone who has seen one.

According to my own observations the dater stamps for 1847 are no rarer than those of any other year of about that period. I have in my own collection dater stamps of Christiania in red of 15th January, 22nd January and 16th February of that year and in blue of 20th March, 1st September, 11th September, 17th September and 26th November — all of the same year.

I have also the dater stamps of Bergen in black of the 19th June, 3rd July and 3rd August 1847.

With regard to the colour of the dater stamps between 1855 & 1865, from my own records, blue was the usual colour to 1858 and after that black, with the exception again of Bergen whose stamps were normally black.

I thought you might possibly care to publish the above information in your Journal for the benefit of Norwegian collectors.

Nottingham, 26th October 1956.

Yours faithfully,

Arthur W. G. Hall.

*

Vi er herr Arthur W. G. Hall meget taknemlig for opplysningene, som interesserte sikkert vil vite å verdsette.

På grunn av tidsnød har red. dessverre ikke rukket å oversette brevet. *Red.*

Skilling og Øre Posthorn-merkene, 1872—1878. Plateteknikken og merkene størrelse.

Av Carl H. Werenskiöld.

Som bekjent¹ ble platene for skilling, øre og krone merkene i perioden 1872—1878 framstillet ved elektrotyp, med avformning av vedkommende originalstempel i bly som første arbeidstrinn.

Man oppdaget snart at merkene varierte i størrelse¹. Her kom man til en tilsynelatende helt naturlig, men ikke desto mindre feilaktig, forklaring:

«Merkene størrelse er 17×21 mm. Minimale avvikelser i størrelsen forekommer hyppig og skyldes forskjell i det anvendte papir, som det gjentagende var ført klage over.»

At denne forklaring ikke kunne være riktig, kom for dagens lys under mitt arbeid med måleteknikk², idet merkebildene i 2 og 3 skilling brevkortene utviste helt uanede, store variasjoner i størrelse. I 3

¹ Norges Frimerker 1855—1914, s. 29, og 1855—1924, s. 70—71.

skilling kortene, f. eks., var situasjonen som følger («A» målinger langs «M» linjen mellom *indre* rammelinjer):

Største variasjon loddrett = $20,18 \div 19,90 = 0,28$ mm.

Største variasjon vannrett = $16,13 \div 15,37 = 0,76$ mm.

I artikkelen² ga jeg følgende forklaring angående de tilsvarende frimerker:

Da man hittil har gått ut fra at klisjéene laget ved avformning i bly ville være av konstant størrelse, skulle variasjonene i frimerkenes størrelse skyldes variasjoner i papiret, eller hva vi her har kalt papirfeilen. Våre målinger viser imidlertid bestemt at den vesentligste årsak ligger i de forskjellige store klisjéer.

Forklaringen på dette er antakelig til dels den at den tynne kobberplaten (under tilvirkningen av klisjéene) måtte separeres fra underlaget, hvorved den lett kunne bli noe deformert. Ennvidere måtte platen før trykningen presses eller hamres plan innen visse tillatelige grenser. Det er klart at den resulterende forandring av klisjéstørrelsen kunne være variabel i henhold til klisjéenes opprinnelige krumningstilstand.

Denne oppfatning er blitt fullt ut bekreftet ved supplerende undersøkelser, som skal utredes her i korte drag:

A. Loddrette målinger av 3 skilling merker av én og samme type, men fra forskjellige klisjéer:

a) Type 1, 9 merker.

Gjennomsnitt $20,07 \pm 0,06$ mm.

Største variasjon $20,20 \div 20,00 = 0,20$ mm.

b) Type 3, 8 merker.

Gjennomsnitt $20,06 \pm 0,06$ mm.

Største variasjon $20,17 \div 19,97 = 0,20$ mm.

c) Type 11, 15 merker.

Gjennomsnitt $20,11 \pm 0,14$ mm.

Største variasjon $20,37 \div 19,80 = 0,57$ mm.

B. Loddrette målinger av 3 skilling merker trykt fra én og samme klisjé (felles platefeil):

a) Type 3, 4 merker.

Innbøyning i høyre ytterramme, ca. 9 mm. ovenfra.

20.10

20.15

20.10

20.13

Gjennomsnitt $20,12 \pm 0,02$ mm.

Største variasjon:

$20,15 \div 20,10 = 0,05$ mm.

b) Type 9, 4 merker.

Nedre venstre hjørne avsneiet og hakk i høyre ytterramme ved nedre hjørne.

20.17

20.13

20.15

20.15

Gjennomsnitt $20,15 \pm 0,01$ mm.

Største variasjon:

$20,17 \div 20,13 = 0,04$ mm.

c) Type 10, 3 merker.

Brudd i felgen i nedre venstre hjul, til høyre for oppgående eike, og like til venstre for dette et dypt hakk innenfra i ytre venstre ramme.

20.00

20.07

20.03

Gjennomsnitt $20,03 \pm 0,02$ mm.

Største variasjon:

$20,07 \div 20,00 = 0,07$ mm.

d) Type 11, 2 merker.

Innbøyning i høyre ytterramme ca. 10.5 mm ovenfra.

20.33

20.37

Gjennomsnitt $20,35 \pm 0,02$ mm.

Største variasjon:

$20,37 \div 20,33 = 0,04$ mm.

d) Type 12, 2 merker.

Hakk i nedre venstre hjørne, og brudd i høyre ytterramme litt over oppgående vingespiss.

20.10 Gjennomsnitt $20,10 \pm 0,00$ mm.

20.10 Største variasjon:

$20,10 \div 20,10 = 0,00$ mm.

e) Type 12, 2 merker. Hakk i nedre venstre hjørne, og brudd i høyre ytterramme litt over oppgående vingespiss.

20.10) Gjennomsnitt $20,10 \pm 0,00$.

20.10) Største variasjon $20,10 - 20,10 = 0,00$.

På grunnlag av disse fakta kan vi nå fastslå at klisjéen varierer meget i størrelse, til og med innen én og samme graveringstype, mens avtrykkene fra én og samme klisjé er så godt som konstante i størrelse. Variasjonen i frimerkenes størrelse må således, i helt overveiende grad, være forårsaket av de ulike store klisjéer, mens variasjonen i papiret spiller bare en ubetydelig og helt underordnet rolle.

Det er klart at variasjonen i klisjéenes størrelse må skyldes en eller annen omstendighet i framstillingen av platene. Den

² N. F. T. 1953, s. 93—99.

mest fyldige beskrivelse jeg kjenner til av plateteknikken i skilling-posthorn utgavene er av Jellestad³, som følger:

Trykkstemplene ble framstillet i *elektrotypi*. Etterat verditallet var skruet inn i stålstemplet, ble der over dette stempel preget en *kontramatrise i bly*. I denne matrisen ble der så på galvanisk vis felt et kobberbelegg (en kobberklisje). Etter 12 slike fellinginger hadde en altså 12 kobberklisjeer (2nen originaler), og i hvert av disse ble gravert inn verdiangivelse (f. eks. «EEN») foran SKILLING. Ved å grave verdiangivelsen inn i hver av disse stemplene oppsto imidlertid 12 *forskjellige graveringstyper*, idet en gravør umulig kunne lage disse ordene helt like. De 12 kobberklisjeene som nå var forsynt med verditall i midtfeltet og verdiangivelse i ovalbåndet ble så loddet sammen til en 12-blokk. Denne blokken dannet «moderklisje» for de fellinginger som var nødvendig for å lage stempler til en trykkplate på 100. Når der ved siden av dette antall var behov for ca. 20 reservestempler, måtte der gjøres 10 fellinginger over 12-blokken. Etter denne mangfoldiggjøring ble stemplene i fellingene skåret fra hverandre og påstøpt fot. De 12 graveringstypene ble således i et antall av opptil 10 av hver fordelt helt vilkårlig i trykkplaten.

Her må tilføyes at en felling fra 12-blokken måtte foretas før den egentlige «moderklisje» forelå.

Plateteknikken må ha omfattet 4 trinn, avvekslende «patriser» (speilvendt bilde) og «matriser» (rettvendt bilde), så at det endelige avtrykk på papir kunne bli rettvendt. Følgende tabell viser arbeidsgangen.

Trinn	Beskrivelse	Utseende
0	Originalstemplet (stål).	Speilvendt
1	Avformning av originalstemplet i bly.	Rettvendt
2	Flere, f. eks. 12 «annenoriginaler» ble framstillet ved elektrolytiske felninger fra bly-matrisen. Verdien ble inngravert for hånden på hver. Klisjeene ble sammenloddet til 12-blokk.	Speilvendt
3	Felning fra 12-blokken for å danne de egentlige «moderklisje.»	Rettvendt
4	Ca. 10 felninger fra moderklisjeen for å framstille fornødne trykkstempler for platen, pluss reserver.	Speilvendt

³ N. F. T. 1944, s. 69—70, og tilsvarende særtrykk Nr. 2, s. 20—21.

Man vil legge merke til at 3. og 4. trinn er fellinginger over forutgående fellinginger. Slike serie-fellinginger anvendes nåtildags i stor utstrekning i framstillingen av gram-mofonplater. Underlaget forsynes med et meget tynt lag av f. eks. olje, som gjør det mulig å separere kobberbelegget. At serie-felling var en kjent sak i 1872, framgår av Roseleur⁴, som beskriver metoden i forbindelse med kopiering av medaljer, osv.

Plateteknikken i foreliggende tilfelle innbefattet således seriefellinginger, hvor tynne kobberplater måtte separeres fra underlaget i allt tre ganger (2., 3. og 4. trinn). All denne håndteringen kunne selvfølgelig lett føre til mer eller mindre vilkårlige og ukontrollerbare deformeringer i kobberbelegget. Selv etter den nyere og bekvemmere metode ved avforming i voks var kommet i bruk, hvor vokset helt enkelt kunne smeltes av med damp, maner Hering⁵ galvanoteknikeren til stor omhu i separeringen av kobberbeleggene, at de ikke blir bøydt for meget, eller skadet.

Da separeringen av kobber beleggene utvilsomt var en mer krevende oppgave i «blymetoden», er det lett å innse at de flerfoldige deformeringer i seriefellingene, sammen med behandlingen av platen for å gjøre den plan, ville nødvendigvis lede til helt vilkårlige variasjoner i sluttresultatene, trykkstemplene, og dermed til motsvarende variasjoner i størrelsen av frimerkene, selv innen en og samme graveringstype. På grunn av vilkårligheten kan det ikke her bli tale om noen «lov» i likhet med «voksmetodens» «fortsatte felningers lov»⁶.

⁴ A. Roseleur: Galvanoplastic Manipulations, 1872, s. 323.

⁵ A. Hering: Die Galvanoplastik und ihre Anwendung in der Buchdruckerkunst 1898, side 71.

⁶ N. F. T. 1954, s. 3.

Meddelelser fra Poststyret.

Postoppkravstjenesten med utlandet.

Fra 15. november 1956 vil maksimumsbeløpet for postoppkrav fra Norge til utlandet bli hevet fra 10 til 50 kroner i samband med Danmark, Sverige, Belgia og Sveits. Det er forutsetningen at oppkravet skal dekke verdien av innholdet i sendingene.

I samband med Danmark, Finnland, Sverige, Belgia og Sveits vil det fra samme tid bli anledning til å sende postopp-

krav til Norge på inntil ca. 50 norske kroner. Det er også for disse sendingene forutsetningen at oppkravet skal dekke verdien av innholdet. I dansk og svensk mynt vil de høyeste beløp være henholdsvis 50 danske og 35 svenske kroner.

Massesendinger er fremdeles ikke tillatt fra eller til Norge.

Norske poststeder.

Aursjøen feltpoståpneri i Sunndal herred, Møre og Romsdal fylke, ble nedlagt den 30. november 1956.

Feltpoststeder i 1956.

Ved Ulven ekserserplass var det i tiden 14. november—16. desember 1956 i virksomhet et feltpoståpneri med navnet *Ulven feltpoståpneri*. Det sorterte under Bergen postkontor.

Nye poststeder:

Haslemoen feltpoståpneri,
Hestøysund,
Hæstad,
Ikjefjord,
Rafsbotn,
Rygge feltpost,
Skogmo.

Endring av navn:

Fagerborg endres til Koppangen i Lyngen,
Julshamn endres til Farstad,
Stuguflaten endres til Bjorli.

Nedlagte poststeder:

Brautaset, ny postadresse Ørstavik.
Brenngam.
Gauslå p.å., ny postadresse Gauslå
brevhus (Hynnekleiv).
Leirheim p.å., ny postadresse Leirheim
brevhus (Åfarnes).
Skotsvær p.å., ny postadresse Skotsvær
brevhus (Hestøysund).
Sværholt p.å., ny postadresse Sværholt
brevhus (Honningsvåg).
Tronstadvatn, ny postadresse Brenn-
åsen.

Postmuseets utlån av film.

Postmuseet disponerer f. t. følgende lyd-filmer (16 mm):

1. «Frimerket jubilerer» (dokumentarfilm).
2. «Norwex - Oslo 1955» (frimerke-jubileet 1955).
3. «Posten i Bergen» (dokumentarfilm).
4. «Stockholm Ban» (svensk, arbeidsgangen ved jernbanepostkontoret i Stockholm).
5. «Verdenspostkongressen i Bruxelles 1952» (fransk).

6. «Rundreisen» (norsk naturfilm).

7. «Postsparebankfilmen» (reklamefilm).

8. «Piker og tall» (en arbeidsdag i Postgirokontoret).

9. «Instruksjon pågår» (svensk film om arbeidsinstruksjon i sin alminnelighet).

De fleste av filmene har en kjøretid på 10—15 minutter, enkelte av dem har noe lengre kjøretid.

Betingelsene for utlån er at filmene ikke blir behandlet av ukyndige og at de blir kjørt av person som er fortrolig med kjøring av småfilm. Apparatet som benyttes, må være i god stand. Den spillelisten som ligger i filmboksene, må utfylles nøyaktig for hver lånt film. De utlånte filmer må tilbakesendes snarest mulig etter fremvisningen. Uhell må rapporteres.

Tjenestemannsorganisasjoner m. v. i Postverket får låne filmene gratis. Anmodning om utlån sendes Postmuseets styrer i god tid.

Filatelistklubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund kan ved henvendelse til postmesterne få låne filmene på samme betingelser. I slike tilfelle bør postmesterne fremsette ønske overfor vedkommende klubb om at postfunksjonærer av alle grader som måtte ønske å se filmene, blir innbudt.

Påskjønnelser.

1. Poststyret har med Samferdselsdepartementets samtykke tildelt postfullmektig II *Marie Østbøll* og postassistent *Lilly Gjertrud Hovind*, begge Oslo Rodeløkk underpostkontor, 100 kroner hver som belønning for utvist resolutt opptreden i tjenesten den 20. mars 1956. Ved anledningen ble en person som presenterte en falsk postanvisning, låst inne i postkontorets publikumsrom og senere arrestert av politiet som ble tilkalt.

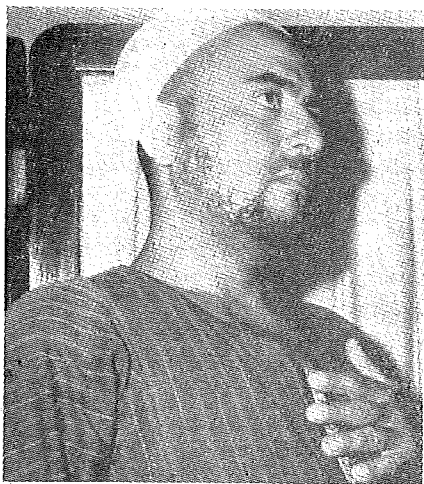
2. Poststyret har med Samferdselsdepartementets samtykke tildelt postfullmektig I *Constance Tommelstad* (fungstyrer), postfullmektig I *Ingeborg Hamre*, postassistentene *Lilly Gjertrud Hovind* og *Reidun Strand*, alle Oslo Rodeløkk underpostkontor, 100 kroner hver som belønning for utvist resolutt opptreden i tjenesten den 29. mai 1956. Ved anledningen ble en person som presenterte en forfalsket postanvisning, låst inne i postkontorets publikumsrom og senere arrestert av politiet som ble tilkalt.

AHMED RENVASKER SEG

Historien om «forbryteren» på Egypt,

Scott nr. A 109.

Av Ernest A. Kehr.

Dette er Ahmed, den offentlige tjenestemann i Cairo som ble så berømt etterat han hadde posert som «bonde» og blitt gjengitt på 4 egyptiske frimerker.

Beskrivelsen av Scott nr. A 109 sier uskyldig: «Bonde». I virkeligheten er Ahmed The Survey of Egypts *sufragi*, en herre som løper ærend for the Reproduction Director, eller som bringer en offisiell gjest en god kopp *gahwa masbud*. Men nå er Ahmed også kjent over hele Cairo som den mann som forsvarte sine rettigheter og lett vant en rettssak mot en journalist som uforvarende kom til å kalle ham en «forbryter».

Det begynte i 1953. Kong Farouk var styrtet, og den nye regjering var i ferd med å overta styret i landet. President Naguib bestemte øyeblikkelig at alle frimerker som bar kong Farouks bilde, skulle påtrykkes 3 streker før de kunne få frankeringsgyldighet. Det var to årsaker til denne bestemmelse, nemlig:

1) Slikt påtrykk på det temmelig store lager som forelå, ville spare regjeringen for store utgifter til nye frimerker, og

2) ved å plasere Farouk «bak sprinklene» ville dette være et symbol på at den tidligere hersker nå fullstendig var satt utenfor det folk han tidligere hadde utnyttet.

Men mens disse provisorier ble brukt, ble det lagt planer for en ny, definitiv serie (bruksserie). Ett merke skulle bære

bildet av en egyptisk bonde, en «fellah», for å symbolisere Naguibs land-reformplan, et annet skulle ha bilde av en soldat for å symbolisere det nasjonale forsvar, et tredje skulle som motiv ha Sultan Hassan-moskeen for å fremheve «tilbake til moskeen»-bevegelsen og derved bekjempe kommunismen, mens den fjerde verdi skulle ha Nefertiti-statuen som motiv, symboliserende Egypts tidligere storhet. (Nefertiti-statuen befinner seg i museet i Berlin.) Det hadde naturligvis vært en enkel sak å ta en tur oppover Nilen og fotografere en eller annen av de mange *fellaher* som fins på de kanter, men det ble ikke gjort. I stedet for å umake seg med en slik reise, satte sjeff fotografen ved the Survey, herr Amarah, opp sitt kamera i sitt studio. Etter å ha stukket en typisk, primitiv spade-hakke i den før omtalte Ahmeds hånd, tok han det bilde som så ble gjengitt på de fire laveste verdier av 1953-serien (Scott nr. 322—25).

Imidlertid, like etter at de første eksemplarer var kommet i sirkulasjon, fant en foretaksom journalist seg beføyet til å kritisere de nye merkene — uten å ane at gjenstanden for hans kritikk var den «lærde» Ahmed, ansatt ved the Survey — bare et par kilometer fra hans eget kontor. Og kritikken lød: «— — det er en skam at Egypt har valgt en person som har et ansikt som en forbryter». Ahmed, og hans venner som kjente ham bedre, anla øyeblikkelig sak.

Under Farouks regime hadde en mektig aviseier muligens kunnet få ordnet saken

«Bonden» til venstre er Ahmed, som for øvrig holder hakken galt. Hans utseende bevirket at Egypt måtte forandre tegningen helt og holdent. Til høyre det nye motiv med den nye, ekte fellah.

NORGESKATALOGEN NR. 53 PLATE VII

(Forarbeid til Håndboken.)

Av Herbert Mowinckel.

(Forts. fra nr. 9/1956, side 145.)

Ubrukt	14/10—93	21/12—93	16/12—93	24/7—93
19	1 1 1 2 16 9	1 3 1 5 1 2 19 1 8	1 2 19 8	1 4 1 3 1 4 5
1/5	1 3 1 4 13	1 1 1 3 1 4 1/8 5	1 4 1/5	1/4 1/10 1/6
	1 10 1/5 16 1 3 1/5			12/10—93 1 3 1 4 1 3 20 5 19 1/10 19
6/12—93	1 2 1 5 1 2 1 5 1 2 19 1 8	30/7—93 1 2 1 1 1 2 1 1 19 9 16	20/12—93 1 3 1 4 5	
15/3—94	1 1 1 2 16 15			
	1/10 19			
20/12—93	V.r. 1 3 1 2 5 83 93 1/10 19	H.r. 1 2 1 5 1 2 1 5 1 2 1 3 1 4 1 3 1 4 1 3 1 4 1 1 1 2 1 1 1 2 1 3 1 4 1 3 1 4 13		

Tablå 6.

AHMED RENVASKER SEG (Forts. fra side 8) uten noe oppstyr, men under Naguib og den nye politikk som garanterte de lavere klasser i samfunnet full rettslig beskyttelse, ble det øyeblikkelig nedsatt en rett. Ahmed kunne med letthet bevise at han var og lenge hadde vært en trofast og pliktoppfyllende offentlig tjenestemann, og kunne som følge herav forlate retten med full oppreisning.

Men med rettssaken var det nå blitt

alment kjent at *fellah* på de egyptiske frimerker var noe langt annet enn en jordarbeider, og det ble nødvendig å erstatte ham med en ny og virkelig *fellah*. Så fort som det overhodet var mulig, ble det tatt et nytt fotografi, og denne gang av en ung, skjeggløs og ekte *fellah*. Bildet av denne nye *fellah* pryder nå de lavere verdier i bruksserien i stedet for bildet av den skjeggete Ahmed, som altså på grunn av dette ble så vidt navngjeten.

12/10—93

1/5	1 5	1 2	H.r.
		10	1/5
1/3	1 3	1 4	1/3
	14	24	

9/12—93

1/5	1 4	2	2	2	2
			6 og 13		13
	1/5	1/6	1/5	1/3	1/6

3/10—93

	2	1 5	1 2	H.r.
	11		10	

12/10—93

1/4	2	2	1/10
	4	11	

22/7—93

2	2	2	1 5	1 2
		4	11	10
19	1/3	19	1/4	1/4

7/11—93

2	2	2	2	1 3	1 4	H.r.
	6 og 13		13	14	24	
1/5	1/5	1/5	1/4	1/3	1/3	

G. 1 ft. 3

20/12—93

	2	2	2	1 5	1 2	H.r.
		4	11		10	
1 4	2	2	2	1 3	1 4	
	6 og 13		13	14	24	

Tablå 7.

15/8—93

19	1 2	1 5	1/10
		2	
1/3	1 4	1 3	1/6
	6	17	

27/10—93

19	1 2	1 5	1 2	2	2
		2	12	5	
	19	1/10	19	1/5	1/4

18/12—93

V.r.	1 3	1 4
	26	6
	1/3	1/5

23/5—94

19	1 2	2	1/4
	12	5	
1/4	1 4	2	1/8
		15	

14/10—93 og 12/9—93

1/3	1 4	1 3	1 4	2
	6	17	4	15
	1/3	1/4	1/3	1/5

7/4—94

1/6	1 5	1 2	1 4	1/4
	2			
		40		

Ikke med i kombinasjonen.

V.r.

	1 2	1 5	1 2	2	2
		2	12	5	
1 3	1 4	1 3	1 4	2	
26	6	17	4		15

Tablå 8.

øre pr. 50 g for aviser, tidsskrifter og magasiner; 25 øre pr. 50 g for andre korsbåndsendinger).

Brevpostsendinger kan ikke sendes under rekommandasjon.

Pakkepost til de norske politistyrkene skal adresseres slik:

Nr. (eller grad) og navn
Unit Infantry Coy*)
UNEF Norway
HOK Reisekontor
Festningen, Oslo

Pakkene frankeres etter innenlandske portosatser, og det brukes innenlandske følgebrev. Det kan bare sendes pakker av vekt inntil 2 kg.

*) For personell i sanitetsavdelingen settes her Unit Medical Coy, for personell i stabskompaniet settes: Unit HQ Coy, og for personell i geværkompaniet settes: Unit Infantry Coy.

Brevpostsendinger fra de norske politistyrkene vil bli stemplet «Porto betalt» ved Oslo postkontor. Sendingene skal følgelig leveres ut til adressatene uten å settes i porto.

THEN YOU ARE OLD!

*Age is a quality of mind.
If you have left your dreams behind,
If Hope is cold,
If you no longer look ahead,
If your ambition's fires are dead,
Then you are old.*

HJØRNET

MÅNEDENS HUNDREÅRING.

Norge nr 2.

2 skilling (30-1-1957), (1 000 000).
Gul, oransje i nyanser. Sitrongul og typisk brunlig oransje er sjeldnere.
Variant: Omdannet øye «Madonna» (nr. 2 i arket).

Kataloger.

Catalog no. 5 over staten Israels frimerker, utgitt av The Ministry of Posts, Philatelic Services.

Katalogen, som forelå i november 1956, er å jour til dette tidspunkt. Den har således med 3000 pruta luftpostmerket utgitt 13. november 1956. Katalogen er ellers på 36 sider i format 16 × 23,5 cm. Trykk, klisjéer og papir er meget bra. Omslaget har imidlertid bare samme partitykkelse som innholdet, noe som naturligvis kan være en fordel ved forsendelse, men ikke fullt så bra ved stadig bruk. Alle klisjéer er i full størrelse, og hvert eneste hittil utgitt merke er avbildet med sitt anhang (tab.).

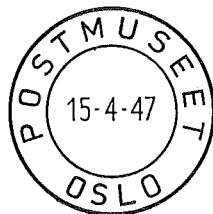
Katalogen har ingen priser. Den gir bare de faktiske opplysninger om hvert merke, som: Utgivelsesdag, verdi, farge, platenummer, antall merker i arket, perforering, papir, av hvem merket er tegnet og hva det enkelte merke (serien) forestiller, hos hvem det er trykt samt når utgaven ble inndradd fra videre salg. Frimerkehefter, konvolutter og brevkort samt internasjonale svarkuponger er også behandlet.

Alt i alt en meget grei og oversiktlig katalog som en samler av Israels merker vil ha utbytte av å skaffe seg.

Etter vår mening er det dog én ting å beklage når så mange opplysninger ellers er gitt, nemlig: *Konsekvent utelatelse av alle opplagstall!*

For dem som måtte ønske å skaffe seg katalogen, kan opplyses at den koster 4 internasjonale svarkuponger, og at den bestilles hos: *Ministry of Posts, Philatelic Services, Jerusalem, Israel.*

Red.

Besøk

Postmuseet

Apningstider:

Søndag kl. 12—15

Tirsdag > 10—15

Torsdag > 10—15

Fredag > 10—15

nyheter

Skandinavia:

FINNLAND:

17. desember 1956 ble det i anledning av sykehusvesenets 200 års jubileum gitt ut et minnemerke i verdien 30 mark, meddeler Post- og Telegrafstyrelsen. Merket er tegnet av kunstneren Aarne Karjalainen og gravert av gravøren B. Ekholm. Merket er trykt i 2 000 000 eksemplarer. — Bestilling til: *Post- och Telegrafstyrelsens Filatelistseksjon*.

Europa forøvrig:

BELGIA:

I anledning av at jernbanestrekningen Bryssel—Luxemburg er omlagt til elektrisk drift, ble det 29. september 1956 utgitt et minnemerke som viser et kart i relieff med et elektrisk tog mellom rådhuset i Bryssel og Gustav Adolf-broen i Luxemburg. Verdien er 2 frc.

I anledning av 100 års dagen for Edouard Anseeles død ble det 27. oktober 1956 utgitt et minnemerke i verdien 20 c. (brunfiolett). Motiv: Portrett av E. A. — Salgstid: 27.—28. oktober 1956 ved utstillingen i «Musée Van der Haegen» i Gent, — 29. oktober 1956 til 12. januar 1957 ved andre postkontorer.

Berlin:

26. oktober 1956 forelå årets merke i anledning av «Frimerkets dag» i et opplag av 1,5 mill. eksemplarer. Ark à 50 stk. Hvitt papir med vannmerke «DBP». Merket er fremstilt i Bundesdruckerei i flere farger og offsettrykk. Utkast ved L. A. Helmcke, Berlin. Verdi: 25 + 10 Pf., «Brandenburgisk Postrytter Anno 1700». Tillegget går til propaganda for filatelien.

Merket er til salgs til 1. mai 1957 med frakeringsgyldighet til 1. januar 1959.

FRANKRIKE:

Monsieur Parmentier, også kalt «potetens oppfinner», er minnet med et frimerke i verdien 12 frc. Farge: Lys brun/mørk brun.

Første «førstedag» var 27. oktober 1956 i Montdidier (Somme), og annen «førstedag» 29. oktober 1956, den dag merket var å få kjøpt ved de andre postkontorer i Frankrike. Utkast og gravyr ved Cheffer.

12. november 1956 utkom en serie (6 verdier) til minne om «6 berømte ikke-franskmenn som levde i Frankrike»:

8 frc. grønn, Francesco Petrarca (ital. dikter, 1304—1374).

12 frc. vinrød, Jean-Baptist Luli (komponist, 1632—1687).

15 frc. rød, Jean-Jacques Rousseau (filosof, 1712—1778).

18 frc. blå, Benjamin Franklin (skribent, 1708—1790).

20 frc. fiolett, Frederic Chopin (komponist, 1810—1849).

30 frc. lys blå, Vincent van Gogh (maler, 1853—1890).

26. november 1956 utkom i anledning av De olympiske leker i Melbourne et merke i verdien 30 frc. Motiv: Pierre de Coubertin (1863—1937). Farge: Fiolett-grå. Format (horisontalt): 22 × 36. Tagget 13. Ark à 50 merker.

GREKENLAND:

To merker med tillegg er utgitt som følger:

6. september 1956: 50 L. lillarød (kong Philip II av Makedonien, 383—336 f. Kr.).

20. september 1956: 1 D. blå (Aristoteles, 384—322 f. Kr.).

Tillegget går til foreningen for makedonisk forskning, og merkene er *obligatoriske* på all post til Makedonien.

ITALIA:

I anledning av den astronautiske kongress som fant sted i Italia i oktober 1956, ble det utgitt et minnemerke i verdien 25 lire med jordkula med satellitter som motiv. Utkast ved C. Manciola.

LUXEMBURG:

7. november 1956 ga den luxemburgske postforvaltning ut 2 minnemerker i anledning av «100 Jahre Staatsrat»:

2 frc. brunliggrå, portrett av Ignace de la Fontaine, statsrådets første president (1857—69),

7 frc. fiolett, bilde av storhertuginne Charlotte.

Merkestørrelse: 26 × 36 mm. Ark à 50 merker. Utkast ved den kjente sveitsiske frimerkekunstner Karl Bickel. Fa. Courvoisier i La Chaux-de-Fonds, Sveits, har stått for trykningen.

ROMANIA:

En serie som illustrerer skadedyr i jordbruket, er utgitt. Verdien er: 10 bani fiolett/gulaktig hvit — 55 bani gråsvart/gul — 1.75 lei grågrønn/mørk lilla, og 1.75 lei (samme motiv) oliv/brun.

RUSSLAND:

Blant alle de merker som samlerne er blitt velsignet med i det siste fra dette land, er et merke i verdien 40 k., utgitt til ære for Sovjetunionens eldste borger: Muhamed Bagir Ogly Jeivasof. J. fylte nemlig 148 år i 1956. I samme anledning fikk han også en orden. J. opplyses å være bonde fra Aserbajdsjan. Merket, som er i flere farger, har som motiv bilde av J. (bærende sin orden) — han ser for øvrig ikke ut til å være 148 år(!) — kornaks, maiskolbe og vindruer o. a. foruten følgende inskripsjon (ovenfra og nedover): «Eldste borger av den aserbajdschanske sovjetrepublikk — 148 år, *kolchosnik* (antagelig finere enn bonde) Eivasof, Muhamed Bagir Ogly.» (Russisk «E» uttales som regel «Je», der-av oversettelsen: Jeivasof.)

Hva fornuftigvis ikke ble gjort her hjemme, har russerne gjort, nemlig å erindre 50 års dagen for Henrik Ibsens død ved å utgi et minnemerke. Utgitt ble et 40 kopek (brunrød) merke med hans bilde (en face). Merket bærer ellers årstallene 1828—1906 øverst og inskripsjon G. Ibsen. Dette lyder jo litt rart, men skriver seg fra at bokstaven «H» ikke fins på russisk. I stedet for «H» nyttes bokstaven «G».

Ibsen-merket er ellers bare ett av merkene i en serie på 9 med berømte menn. I denne finner vi for øvrig bare én russer, nemlig F. M. Dostojewski. I 1956 var det 75 år siden han døde. Ellers er både Benjamin Franklin, Mozart, Heine og Shaw å finne. Den siste minnes på grunn av at det i 1956 var 100 år siden han ble født.

SAAR:

I anledning av Saars tilbakeføring til Vest-Tyskland 1. januar 1957 ble det utgitt et erindringsmerke. Motiv: Saar's nye statsvåpen samt inskripsjonen «1. Januar 1957». Merket har frankeringsgyldighet både i Saar og forbundsrepublikken.

Årets «Volkshilfe» forelå i desember 1956. Serien består av følgende verdier:

- 5 + 3 fr. «La belle Ferronnière» av Leonardo da Vinci,
- 10 + 5fr. «Saskia» av Rembrandt,
- 15 + 7 fr. «Die Familie van Berchem» av Joachim von Floris.

SAN MARINO:

I anledning av den internasjonale frimerke-ekspertkomité's kongress i Salsomaggiore (1. til

8. oktober 1956) ble det 6. oktober 1956 utgitt en minneserie på 3 merker: 20 l. brun/blå — 80 l. rød/fiolett og 100 l. grønn/oransje.

SPANIA:

Statistikken i Spania feiret i 1956 sitt 100 års jubileum. Begivenheten ble minnet med en serie på 3 verdier: 15 c. brun — 80 c. grønn og 1 pta. oransjerød. Motivet, som er det samme for alle verdiene, er «meget moderne» og forestiller en moderne utstillingsbygning og det statistiske arbeid (ved kurver).

12. oktober 1956 ble det i anledning av «Frimerkets dag» gitt ut et merke i verdien 80 c. grønn. Motiv: Erkeengelen St. Gabriel.

SVEITS:

1. desember 1956 forelå årets «Pro Juventute» merker. 5 Rp. merket er viet den berømte Tessiner, barokarkitekten Carlo Maderno (1556—1629), som altså for 400 år siden for første gang så dagens lys i Capolago ved Lugano-sjøen. De 4 andre verdier fører *insektserien* videre. — Som vanlig får institusjonen «Pro Juventute» 90 prosent av tillegget. 3/5 av de resterende 10 prosent går til utbyggingen av skoletannpleien i fjellstrøkene og 2/5 til hygieneundervisningen i skolene og seminariene.

Serien består av:

- 5 + 5 Rp. brunlig karmin (Carlo Maderno med kirken Sant. Andrea della Valle i Rom).
- 10 + 10 Rp. grønn/rød/mørk grønn
- 20 + 10 Rp. rød/brun/fiolett/gul
- 30 + 10 Rp. gul/lys blå/mørk blå
- 40 + 10 Rp. blå/brun/gul

Salgstid: 1. desember 1956 til 15. februar 1957. Wertzeichenverkaufsstelle GD PTT. Frankeringsgyldighet: 1. desember 1956 til 1. juli 1957.

Fremstilling: 5 Rp.: Stålstikk av Karl Bickel, Wallenstadtberg, etter et maleri i Museo Civico i Lugano. Rotasjons-stikkdyptrykk ved Wertzeichendruckerei PTT. — 10, 20, 30 og 40 Rp.: Utkast ved Niklaus Stoecklin, Riehen, rotasjons-etsedyptrykk ved Imprimerie Courvoisier S.A., La Chaux-de-Fonds.

Papir: 5 Rp.: Hvitt stikk-dyptrykkspapir uten blanding. — 10, 20, 30 og 40 Rp.: Hvitt, lett stripet med røde og blå tråder. (Faser.)

Hefter: Etter ønske av institusjonen «Pro Juventute» ble det denne gang også utgitt frimerkehefter med innhold slik: 12 stk. 5 + 5 Rp., 12 stk. 10 + 10 Rp. og 4 stk. 20 + 10 Rp. Utsalgspris inkl. 20 Rp. gebyr: frc. 5.00. Heftet inneholder ingen sammenhengende merker med forskjellige verdier.

Spesialkonvolutt. «Pro Juventute» hadde for-

arbeidet en konvolutt med vignett av Carlo Maderno. Pris 20 Rp. pr. stk.

Spesialstempel med tegningen av en bille og Bern 1. × 11. 56 i midten, samt Pro Juventute og Ausgabetag symmetrisk omkring ble nyttet 1. desember 1956.

(Schweizer Briefmarken-Zeitung nr. 11.)

TYSKLAND (*Vest*):

Nedenfor nevnte merker er ugyldige til fraktering fra og med 1. januar 1957. Inntil 1. april 1957 kan merkene imidlertid innveksles mot gyl-dige merker — frakteringsverdi mot frakterings-verdi.

Luftpost: 5, 10, 15 og 20 Pf.

Minnemerker: «10 Jahre Vertreibung 1945/1955» — «Schlacht auf dem Lechfeld 955» — «10 Jahre Vereinte Nationen» — «Adalbert Stifter».

Leilighets- og tilleggsmarker: «Westropa 1955» (10 og 20 Pf.) — «Europäische Fahrplankonferenz 1955» — «Wohlfahrtsmarken 1955» (7, 10, 20 og 40 Pf.).

«Av rasjonaliseringsårsaker vil verdiene 30 til og med 90 Pf. av den kurserende serie med motiv «Forbundsresident Heus» i merkestørrelse II, 23 × 27,32 mm, bli endret til størrelse I (21,5 × 25,5)», meldes ifølge «Die Sammler-Lupe» fra Bundesministerium für das Post- und Fernmelde-wesen.

Utførelsen vil bli den samme, men fargene vil bli endret, likesom papiret nå vil være forsynt med vannmerke «DBP». Med motiv «Heus» og i lite format vil komme 30 Pf. grågrønn, 40 Pf. blå, 50 Pf. olivgrønn, 60 Pf. brun, 70 Pf. fiolett, 80 Pf. oransje og 90 Pf. grønn.

Noen «førstedag» vil ikke bli tillyst for noen av verdiene. De nye merker vil komme til salgs i lukene etter hvert som merkene av det store format blir oppbrukt.

Folke-sørgedagen 1956 ble minnet med et merke som utkom 17. november 1956: 10 Pf. grå-grønn. Motiv: Kors. Utkast ved Herbert Kern, München.

TYSKLAND (*Øst*):

8. oktober 1956 kom Schumann merker med endret partitur i bakgrunnen: 10 Pf. grønn — 20 Pf. rød.

Greifswald 500 år-minnemerke i verdien 20 Pf. kom 18. oktober 1956.

8. november 1956 ble det utgitt en minneserie i anledning av firmaet Zeiss i Jenas 110-årige beståen. Utkast ved Axel Bengs, Berlin. Serien består av 3 verdier, nemlig:

10 Pf. grønn — portrett av Ernst Abbe.

20 Pf. rød — fabrikkbygning.

25 Pf. blå — portrett av Carl Zeiss.

Årets «Tag der Briefmarke»-merke forelå 27. oktober 1956 i verdien 20 Pf. rød.

Utenfor Europa:

ARGENTINA:

I anledning av 1-årsdagen for revolusjonen mot Peron ble det 15. september 1956 utgitt et merke i verdien 2.40 P., rosa/lilla.

29. september 1956 ble det utgitt et luftpost-frimerke i verdien 1 P. fiolett, symboliserende Argentinas takk for hjelp ytet utenfra til polio-myelittrammede. Opplag: 3 000 000.

I tiden 12. til 21. oktober 1956 fant det sted en frimerkeutstilling i Buenos Aires i anledning av Argentinas første frimerkes 100 års jubileum. I forbindelse med utstillingen ble det gitt ut en blokk som inneholder 3 merker i følgende verdier:

40 c. mørk grønn/blå. Frimerket av 1856 fra Corrientes.

2.40 P. brun og lilla-rosa. Frimerket av 1860/78.

4.40 P. lys blå. Dr. Joan G. Pujol (guvernør av staten Corrientes og den første som innførte bruken av frimerker der.

GUATEMALA:

Til minne om Rotary-bevegelsens 50 års be-ståen ble det 8. september 1956 gitt ut en luft-postserie på 3 verdier, slik: 4 c. blå og mørk gul — 6 c. lys blågrønn og mørk gul, samt 35 c. lilla og mørk gul. Motivet er kart over Guatemala. Det interessante ved kartet er imidlertid at det også dekker British Honduras! Guatemala har nemlig aldri oppgitt kravet på dette landområde som det mener tilhører seg. Og så får vi da se hvordan det går!

BRITISH EMPIRE:

Basutoland:

Crown Agents opplyser at 1 d. og 2 d. porto-merker ble utsendt for salg 1. desember 1956.

Den nåværende serie vil så lenge opplagene va-rer, være i bruk parallelt med den nye.

Ceylon:

Crown Agents bekrefter at salget av «The Royal Agricultural and Food Exhibition»-merker var som følger: Lokalt: 13 778 967 stk. C. A. 90 810. Tils. 13 869 777 stk.

Minnemerkenes utgitt i anledning av statsmini-sterens 25 års jubileum som statstjenestemann ble inndradd fra videre salg pr. 30. november 1956.

Gibraltar:

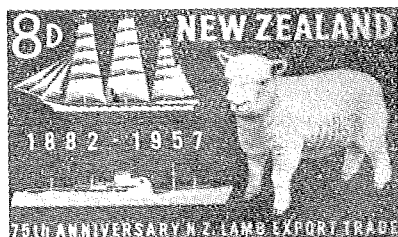
1, 2 og 4 d. portomerker forelå pr. 1. desem-ber 1956.

Jamaica:

8 d., 1/—, 1/6 og 2/— i den nye, definitive serie forelå 15. november 1956.

Malta:

10/— i den nye, definitive serie forelå 19. november 1956.

New Zealand:

Serien til minne om den første skipning av fårekjøtt til England for 75 år siden (allerede annonsert) vil bestå av følgende verdier: 8 d. oransje, bilde av *Dunedin*, den britiske clipper som brakte den første kjøttladning til England i 1882, et moderne fryseri-skip og et lam. 4 d. blå, et N. Z.-lam plasert på et kart over N. Z. Ark å 120. Serien vil foreligge i februar 1957.

Pakistan:

Nasjonalforsamlingens første sesjon ble markert med en minneserie på 3 verdier som ble utgitt 17. oktober 1956: 1½ annas flaskegrønn, 2 a. sepia og 12 a. karmin. Motivet er et kart over Øst-Pakistan.

Pitcairn Islands:

Ny, definitiv serie er bestilt hos Messrs. De La Rue and Co., Ltd. Motivene vil bli, foruten dronningens portrett og kronen, som følger:

- ½ d. grønn og fiolett (*Cordylina Terminalis*).
- 1 d. svart og grønn (Kart).
- 2 d. brun og blågrønn (Bibelen fra *Bounty*).
- 2½ d. brun og oransje (Pitcairn håndarbeide).
- 3 d. blå og grønn (*Bounty*-bukta på Pitcairn).
- 4 d. rød og ultramarin (Pitcairnsk skole).
- 6 d. oransje og blå (Fiji—Pitcairn forbindelse).
- 8 d. grønn og karmin (Landskap fra det indre).
- 1 sh. svart og brun (Pitcairn håndverk).
- 2 sh. oransje og grønn (Island *Wheelbarrow*).
- 2/6 sh. blå og rød (Sjøsetting av ny hvalbåt).

St. Christopher:

I anledning av at det 11. januar 1957 var 200 år siden Alexander Hamilton ble født i Nevis, ble det den nevnte dato utgitt et minnemerke i verdien 24 c. grønn og blå. Merkets motiv er foruten dronningens portrett, Hamilton i hel figur mot en historisk bakgrunn.

Møtereferater fra forbundsklubbene

BERGENS FILATELIST-KLUB

åpnet høstsesongen med hovedmøte 11. september 1956 kl. 19.30 i Tinghusets kafé. Formannen, F. C. Svendsen, ledet møtet. Det var meget godt fremmøte.

F. Walter-Johannessen ga et kort referat fra Forbundets representantskaps- og landsmøte, som ble holdt i tiden 16.—17. juni 1956 i

Stavanger. Man fikk inntrykk av at møtet hadde vært meget vellykket.

Det ble deretter satt ned en festkomité bestående av H. Løsch Gundersen, F. Moldenhauer og Ragnar Olsen, sistnevnte som styrets representant, med det oppdrag å forberede feiringen av klubbens 45 års jubileum 11. desember 1956.

F. C. Svendsen holdt så et interessant og lærerikt kåseri over Bosnien—Herzegowina og demonstrerte en vakker samling derfra. Kåseriet høstet stort bifall.

Følgende nye medlemmer ble opptatt: Nr. 199 Sophus Schanche, nr. 200 Brian Bjorgo, nr. 201 Haakon Ameln.

Man gikk deretter over til byttevirksomhet og selskapelig samvær. — Møtet hevet kl. 23.

Ragnar Olsen, referent.

Møte nr. 423 ble holdt tirsdag 9. oktober 1956 kl. 19.30 i Tinghusets kafé under ledelse av formannen, F. C. Svendsen. Det var meget godt fremmøte.

Det ble nærmere redegjort for feiringen av klubbens 45 års jubileum, likeledes for 2 frimerker med svane-motiv som Nordens fem postverk utgir på Nordens dag den 30. oktober. Formålet er å understreke nordisk samhörighet og betydningen av nordisk samarbeid.

F. C. Svendsen kåserte så over emnet: «Hvilket krav kan man stille til frimerkets kvalitet?» Kåseriet var meget lærerikt og høstet stort bifall. Det utspant seg en kort diskusjon, hvorefter man gikk over til byttevirksomhet og selskapelig samvær. — Møtet hevet kl. 23.

Ragnar Olsen, referent.

DRAMMENS FILATELIST KLUB

avholdt møte nr. 296 mandag den 10. sept. 1956 i Storsalen på Central Hotel. Formannen, hr. Wilthil, åpnet møtet med å ønske medlemmene velkommen tilbake etter sommerferien. — Referat fra møte nr. 295 ble opplst og godkjent uten bemerkninger.

Vårt medlem hr. Hellner, som en tid har oppholdt seg i Colombia, var hjemme på en sommersitt, og som den ivrige filatelist han er, dukket han uventet opp på dette møtet og ble ønsket hjertelig velkommen.

Formannen meddelte at hr. Odfjell hadde feiret 75 års dag og at klubben hadde sendt ham en hilsen. Den innkomne post ble gjennomgått, det var særlig tidsskrifter samt en del ønsker

om bytteforbindelse. Formannen bekjentgjorde så resultatet av valgene til Forbundsstyre.

Ordet ble så gitt til hr. Mandt, som sammen med formannen hadde representert klubben på landsmøtet i Stavanger i forbindelse med Forbundets 25 års jubileum. Hr. Mandt fortalte utførlig om de saker som ble drøftet på landsmøtet og om festlighetene i Stavanger. — Formannen takket for godt referat og ga en del opplysninger om tidsskriftet og om det fond som var avsatt til samme.

Før det offisielle møtet ble hevet, ble det gjort kjent at vår junioravdeling skulle feire 15 års fest den 12. september 1956.

Videre ut over aftenen var det hyggelig prat og litt kjøp og salg av frimerker.

24 medlemmer var til stede på dette møtet.

EE.

Møte nr. 297 ble holdt den 8. oktober 1956 i Sjømannssalen på Central Hotel. Formannen, hr. Wilthil, ønsket medlemmene velkommen. Referat fra forrige møte ble opplest og godkjent, den innkomne post ble gjennomgått, og formannen takket et av medlemmene for en gave til klubbens falsifikatsamling.

Ordet ble gitt til aftenens kåsør, hr. Breda Sørensen, som ga forsamlingen en orientering om hostens nye frimerkekataloger. Han omtalte katalogenes utstyr, deres prisansettelser sammenliknet med de senere års noteringer. Sørensen tok så for seg Frank Warners Market Rapport for 1956, leste en del interessante utdrag av denne. Rapporten nevnte også motivsamlingen som for tiden er så i vinden.

Formannen takket Sørensen for hans saklige orientering som medlemmene ser frem til hver høst og som Sørensen er den selvsikre til å gi.

Før det offisielle møtet ble avsluttet foreslo Sørensen en rask auksjon over en del frimerker som var gitt til klubbens festfond. Han var selv auksjonarius, og en god del merker ble solgt til glede for medlemmene og for festkomiteen.

21 medlemmer overvar dette møte.

EE.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB

Møte nr. 411 ble holdt den 28. august 1956 i Handelens Hus under ledelse av formannen, Sigurd B. Johnsen. 17 medlemmer + 3 gjester til stede. Etter at referat fra forrige møte var opplest, ble ankommen post referert, hvorefter bibliotekaren anmeldte de tidsskrifter som var kommet i sommerens løp, i alt ca. 30 stykker.

Velferdskomiteens regnskap for 1955/56 som viste et overskudd på kr. 521,37, ble referert, og salgslederens regnskap som ga et overskudd på kr. 285,31 for 1955/56, ble godkjent.

Formannen fortalte fra landsmøtet i Stavanger, supplert av viseformannen, som også deltok i møtet.

Deretter var det auksjon, salg fra utvalgshafter, og så startet vi salget av lodder i jubileumslotteriet med et strålende resultat, idet det ble solgt lodder for 125 kroner.

Møte nr. 412 ble holdt i Handelens Hus den 11. september 1956 under ledelse av formannen, Si-

gurd B. Johnsen. Der var 20 medlemmer og 3 gjester til stede. Referat ble opplest og godkjent, ankommen post referert. De siste tidsskrifter, i alt 7 stykker, ble anmeldt, og som nytt medlem ble Jens N. Dahl ønsket velkommen.

Aftenens kåsør var den gang Arne J. Hansen som fortalte om en biltur til Holland i sommer, ledsaget av lysbilder og en fargefilm fra turen. En mindre film fra fjorårets fest ble også fremvist under stor jubel.

Deretter auksjon og salg fra utvalgshafter.

Møte nr. 413 ble holdt i Handelens Hus tirsdag den 25. september 1956 under ledelse av formannen, Sigurd B. Johnsen. Det var 17 medlemmer og 1 gjest til stede. Referat fra forrige møte ble opplest og godkjent. Et nytt medlem, Henry Kristiansen, ble av formannen ønsket velkommen i klubben. De nyinnkjøpte kataloger Yvert og AFA ble anmeldt av bibliotekaren. Formannen refererte ankommen post og opplyste at ifølge Stavanger Aftenblad vil vi få en ny Nordkappserie til våren i verdiene 25, 35 og 65 øre + tillegg. Meddelelse om de Norden-merker som vil utkomme med 2 verdier i hver av de 5 land ble referert. Av tidsskrifter var det denne gang bare ett, nemlig Stamps nr. 9 for 3. kvartal. Der ble også frembrakt en hilsen fra vårt medlem Kjell-lesvig i Flekkefjord og fra Sigbjørn B. Johnsen som nå avtjener sin verneplikt på Heistadmoen. Da 1. sekretæren O. Jarl Hansen har meldt forfall ut året, ble det bestemt at 1. varamann Erling Knutsen skal fungere som 1. sekretær inntil videre.

Aftenens hovedpost var den gang et kåseri av fru Doris Haugeland, som meget interessant fortalte om Dybbøl Mølle og de historiske minner som knytter seg til dette sted. Kåseriet var ledsaget av lysbilder som for en stor del var hentet fra hennes eget fotografialbum. Fru Haugeland overrakte også klubben som gav en del avisutklipp med filatelistisk innhold samt 2 forstørrelsesglass, hvorav det ene var brukt av hennes bestefar og det annet av hennes far. Det eldste var hjemmelaget, og materialet hertil var hentet fra en kikkert. Mon tro om vi med tiden får vårt eget postmuseum?

En lynauksjon ble avviklet ved 2. sekretæren, salgslederen la frem utvalgshafter, og festkomiteen solgte lodder i jubileumslotteriet.

Møtet hevet kl. 22.

Erling Knutsen.

Eine Monographie, die dem «Norsk Filatelistforbund» alle Ehre macht,

skriver A. A. Kronenberg i Schweizer Briefmarken-Zeitung nr. 3/56 om

Særtrykket om Norge nr. 1.

Det er fremdeles å få fra forretningsforenen. Pris kr. 10.00, inkl. porto, overalt i hele verden. Skriv i dag, vedlegg kr. 10.00, til
F. C. SVENDSEN — BERGEN
SPORTSDEPOTET